

Do Pana Marszałka Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej
Polskiej w miejscu.

Wobec tego, iż w dniu dzisiejszym przyjąłem zgłoszoną przez P. Prezydenta Ministrów Artura Śliwińskiego wraz z całym gabinetem prośbę o dymisję — zapytuję Pana Marszałka, czy Sejm Ustawodawczy życzy sobie skorzystać z inicjatywy w sprawie tworzenia rządu.

Warszawa, Belweder dnia 7 lipca 1922 r.

Naczelnik Państwa
Józef Piłsudski.

IX. LIST DO MARSZAŁKA SEJMU Z DNIA 13 LIPCA 1922 R.

«Komisja Główna» na posiedzeniu w dniu 11 lipca 1922 uchwaliła w odpowiedzi na zapytanie Piłsudskiego, czy Sejm życzy sobie skorzystać z inicjatywy w sprawie tworzenia rządu następującą formułę: «Jeżeli Pan Naczelnik Państwa nie skorzysta z prawa inicjatywy, Komisja Główna przystąpi do desygnowania premiera».

Następnego dnia Piłsudski odbył konferencję z Marszałkiem Sejmu, a potem ze Skulskim, prezesem Klubu Narodowego Zjednoczenia Ludowego. Komunikat prasowy Kancelarii Cywilnej Naczelnika Państwa, streszczający konferencję Piłsudskiego ze Skulskim, zawierał następujące określenia stanowiska Piłsudskiego w owym momencie: «P. Naczelnik Państwa oświadczył, że w obecnej sytuacji nie może stanąć po stronie jednego z obozów walczących w Sejmie i gotów jest podjąć inicjatywę doprowadzenia do kompromisu na podstawie utworzenia rządu, który nie oznaczałby zwycięstwa tej czy innej strony».

Cel ten zamierzał osiągnąć Piłsudski na konferencji przedstawicieli wszystkich polskich klubów sejmowych, zwołanej do Belwederu na dzień 13 lipca 1922 r.

Wydany po konferencji komunikat Kancelarii Cywilnej mówił, że pomimo czynionych przez Naczelnika Państwa wysiłków, próba doprowadzenia do kompromisu nie dała pozytywnych wyników głównie wskutek metody stosowanej przez obie strony składania na konferencji deklaracji.

Po ukończeniu konferencji wysłał Piłsudski do Marszałka Sejmu niżej przytoczony list, który podajemy według «Kuriera Porannego» z dnia 14 lipca 1922 r.

Do Pana Marszałka Sejmu Ustawodawczego.

Nawiązując do pisma Pana Marszałka z dn. 11-go lipca 1922 r., oświadczam, iż wobec tego, że podjęta przeze mnie w dniu dzisiejszym próba doprowadzenia do kompromisu

stronnictw nie dała wyniku — zrzekam się inicjatywy w sprawie utworzenia nowego rządu.

Warszawa, Belweder, 13-go lipca 1922 r.

Naczelnik Państwa
Józef Piłsudski.

X. LIST DO MARSZAŁKA SEJMU Z DNIA 14-GO LIPCA 1922 R.

Dnia 14 lipca 1922 r. Marszałek Sejmu zawiadomił piśmiennie Naczelnika Państwa, że «Komisja Główna» na posiedzeniu, w tym samym dniu odbytym, desygnowała na premiera Wojciecha Korfańskiego, za którym wypowiedzieli się delegaci, reprezentujący 219 głosów, a przeciw tej kandydaturze wypowiedzieli się delegaci, reprezentujący 206 głosów.

Piłsudski tegoż samego dnia wystąpił do Marszałka Sejmu niżej podane pismo, które podajemy według «Kuriera Porannego» z dnia 15 lipca 1922 r.

Do Pana Marszałka Sejmu Ustawodawczego.

W odpowiedzi na pismo Pana Marszałka z dnia dzisiejszego, oświadczam, że nie wchodząc w meritum sprawy ani co do osoby, ani co do możliwych wyników pracy p. Wojciecha Korfańskiego, desygnowanego przez Komisję Główną na premiera, nie mogę wziąć udziału w tej jego pracy, gdyż po nieudanej próbie doprowadzenia stronnictw sejmowych do kompromisu, przeczyłoby to mojemu pogładowi na sytuację wewnętrzną państwa i mojemu poczuciu obowiązku, jako Naczelnika Państwa, w tym stanie rzeczy, jaki obecnie się wytworzył.

Wobec tego, nie chcąc w niczym przeszkadzać p. Korfańtemu w jego pracy nad utworzeniem rządu, oświadczam, że będę jednak zmuszony w najbliższym czasie urząd swój złożyć.

Warszawa, Belweder, 14-go lipca 1922 r.

Naczelnik Państwa
Józef Piłsudski.

XI. LIST DO MARSZAŁKA SEJMU Z DNIA 29-GO LIPCA 1922 R.

Skrajnie opozycyjne stanowisko całej lewicy przeciw kandydaturze Korfańskiego i zapowiedź złożenia swego urzędu przez Piłsudskiego stworzyła atmosferę niezwykłego podniecenia politycznego. Wśród nieustannych konferencji i narad